

**PRIJESTONICA CETINJE
SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I MLADE**

**STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA U PRIJESTONICI CETINJE
ZA PERIOD 2019 - 2021. GODINA**

NACRT

Cetinje, februar 2019.godine

SADRŽAJ

Uvod.....	3
Značaj i uloga sporta u savremenom svijetu	4
Pravni okvir	5
Kratka retrospektiva funkcionsnja sporta u Prijestonici Cetinje	7
Metodologija izrade.....	10
Analiza stanja sporta u Prijestonici Cetinje.....	10
Vrhunski sport	16
Školski sport.....	17
Studentski sport.....	21
Rekreativni sport.....	21
Sport osoba sa invaliditetom.....	22
Sportski infrastruktura u Prijestonici.....	23
Monitoring i evaluacija.....	39
Plan etvorogodišnje strategije razvoja sporta.....	40

UVOD

Sport doprinosi li nom i društvenom razvoju kroz sportske, kreativne aktivnosti i rekreaciju, koje služe zadovoljenju ovjekove potrebe za fizičkim vježbanjem radi li nog fizičkog i mentalnog blagostanja. Kao specifičan oblik ljudske aktivnosti, sport ima veliki značaj u životu svakog pojedinca i kao takav svakako je jedan od najrasprostranjenijih oblika tjelesne aktivnosti.

Bavljenje sportom podrazumijeva raznovrsne razloge pojedinaca, a neki od razloga mogu biti: razvoj razonoda, razvijanje tijela, poboljšanje sposobnosti, takmičarski duh i drugo.

Postoje razne definicije sporta:

Sport je javna djelatnost, sa visoko izraženom komunikacijskom ulogom između protagonisti i mnogobrojnih konzumenata sporta.

Sport je objekat i subjekat mas-medijskog fokusiranja. Svaki drugi građanin ove planete je na bilo koji način konzument sportske informacije, bilo kao gledalac, primalac ili davalac sportskih usluga, ili kao ovjek koji pročita makar i mali sportski lanak u novinama.

Sport je i biznis, "za sebe i po sebi", i to jedan od visokoprofitnih poslova.

Sport je i sredstvo kojim se služi narod u vidu sportskog vježbanja (sportska rekreacija) ali i sredstvo kojim se služe odgovarajuće profesionalne službe u svojim zadacima (vojska, policija, istraživači i mora, kosmosa i drugih prirodnih resursa).

Sport je profesija kojom se bave sportisti, treneri, menadžeri i drugi. To su ljudi koji su se opredjelili za sport kao zanimanje.

Prema definiciji, takođe, sport može biti vrhunski, odnosno selektivni i masovni tj. neselektivni. U području sporta egzistira nekoliko kategorija, a to su: profesionalni sport, amaterski sport, rekreacijski sport, školski sport i sport osoba sa invaliditetom.

Lokalna samouprava kao oblik upravljanja i odlučivanja o javnim interesima, između ostalog, ima veliki uticaj i na zadovoljenje potreba građana u oblasti sporta i rekreacije, s obzirom da ona učestvuje u finansiranju sportskih organizacija, izgradnji i održavanju sportskih objekata, razvoju talenata, organizovanju različitih rangova i nivoa sportskih događaja i manifestacija, odnosno, doprinosi cjelokupnom razvoju i promociji sporta, kao važne društvene potrebe i djelatnosti. Takođe, značaj sporta kao društvene pojave ogleda se i u tome što je kao inilac društveno-kulturnog razvoja povezan na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou sa ostalim područjima političkog odlučivanja i planiranja kao što su: obrazovanje, zdravlje, kultura, turizam i

drugo. Posredstvom izabralih predstavnika u lokalnoj vlasti gra ani se pruža mogu nost da javne potrebe za sportom i rekreacijom ostvare na lokalnom nivou.

ZNA AJ I ULOGA SPORTA U SAVREMENOM SVIJETU

Sport ima klju nu ulogu u svakom društvu i doprinosi socijalnoj koheziji, prevazilaženju predrasuda, pove anju pozitivnog uticaja na javno mnjenje i širenje eti kih i opštih principa, koji se kroz sport prenose. Gra ani mogu u estovati u sportu kao pasivni posmatra i tj. gledaoci i ljubitelji sporta ili kao neposredni u esnici u sportskim aktivnostima. Savremeni sport predstavlja ogromno dostignu e modernog društva i važno društveno blago. Sport je i jedna od pokreta kih snaga za dostizanje milenijumskih ciljeva razvoja ljudskog društva, definisanih od strane Ujedinjenih nacija. Posebno je vrijedan za savremeni svijet koji se brzo mijenja i koji se, s jedne strane, karakteriše smanjenjem slobodnog vremena, a s druge, urbanizacijom i stalnim tehnološkim razvojem koji teže da odvoje ovjeka od njegove prirodne sredine. Priliku da u estvuju u sportu imaju svi gra ani Crne Gore, bez obzira na društveni status, vjersku i seksualnu pripadnost, ili bilo koji drugi vid opredijeljenosti. Sport povezuje pojedince, porodice, zajednice, regije i cjelokupni narod. Kada se ljudi bave sportom oni se igraju, raduju i tada ispoljavaju najbolje ljudske osobine koje dolaze do posebnog izražaja: lojalnost, tolerancija, drugarstvo, timski rad, posve enost i upornost.

Poslednjih godina u svijetu i kod nas u sistemu sporta sve ve a pažnja se poklanja konstruisanju što optimalnijeg modela funkcionisanja upravljanja, s obzirom da se još uvek upravljanje bazira na intutivnim i tradicionalnim iskustvima, ali uz ve e uvažavanje i kontinuiranu primjenu nau nih saznanja u upravljanju.

Bavljenje sportom može osnažiti djecu i mlade, ne samo sa aspekta fizi kog zdravlja, ve i kada je re o psiho-socijalnom razvoju, ja anju samopoštovanja, razvoju odgovornosti, istrajnosti i saradni kih vještina, usvajanju pozitivnih vrijednosti i boljem školskom uspjehu. Osim toga, bavljenje sportom predstavlja važno sredstvo prevencije rizi nih ponašanja mladih, poput pušenja, zloupotrebe alkohola i droga, kao i maloljetni ke delikvencije. Angažovanje u sportu može korigovati faktore koji doprinose delikventnom ponašanju mladih, kao što su nedostatak pozitivnih uzora, nedostatak samodiscipline i dosada. Na nivou lokalne zajednice i društva u cjelini, sport može zna ajno doprineti promociji zdravlja i prevenciji hroni nih nezaraznih bolesti, razvoju obrazovanja djece i mladih, rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena, može podsta i inkluziju i blagostanje osoba sa invaliditetom, i biti važan faktor u prevenciji konflikata i izgradnji mira.

PRAVNI OKVIR

Osnovni pravni akt na kome po iva pravni okvir sporta u Crnoj Gori je Zakon o sportu ("Službeni list Crne Gore", br.044/18)

Shodno odredbama navedenog zakona, sport predstavljaju svi oblici fizi ke i mentalne aktivnosti, koji kroz organizovano ili neorganizovano u eš e imaju za cilj izražavanje ili poboljšavanje fizi ke i mentalne spremnosti ili postizanja rezultata na takmi enjima svih nivoa.

Sportska djelatnost je djelatnost od javnog interesa i njome se obezbje uju uslovi za obavljanje sportskih aktivnosti.

Ostvarivanje javnog interesa obezbje uje država i opštine, opština u okviru Glavnog grada, Glavni grad i Prijestonica. Za ostvarivanje javnog interesa u sportu donosi se Strategija razvoja sporta u Crnoj Gori i Strategija razvoja sporta na lokalnom nivou.

Strategijom se utvr uju ciljevi i prioriteti razvoja sporta i odre uju organizacione, administrativne i druge mjere za njihovo ostvarivanje.

Strategija razvoja sporta na lokalnom nivou, a shodno lanu 16. navedenog zakona sadrzi:

- dugoro ne potrebe lokalnog stanovništva u oblasti sporta;
- razvojne prioritete u oblasti sporta u Prijestonici Cetinje;
- obaveze i zadatke organa i organizacija koje u estvuju u realizaciji postavljenih sportsko-razvojnih ciljeva;
- dinamiku realizacije strategije razvoja sporta na lokalnom nivou;
- plan izgradnje, rekonstrukcije odnosno adaptacije sportskih objekata na teritoriji opštine;
- organizacione i administrativne mjere za ostvarivanje strategije razvoja sporta na lokalnom nivou.

Ustavni osnov za donošenje Strategije razvoja sporta Prijestonice Cetinje za period 2019-2021. godine, sadržan je u lanu 77 stav 1 Ustava Crne Gore (Odluka SU-SK Broj 01-514/22 od 22 oktobra 2007 godine.), kojim je propisano da država, izme u ostalog podst i pomaže razvoj prosvjete, nauke, kulture, umjetnosti, sporta, fizi ke i tehni ke kulture.

Osnovni postulat u lokalnim jedinicama je stvaranje adekvatnih uslova i ponuda realnih organizacionih, finansijskih, infrastrukturnih, kadrovskih i drugih okvira u kojima se sportska djelatnost može najuspješnije odvijati.

Esencijalno je, napraviti dugoro an pristup koji e omogu iti stvaranje preduslova za bavljenje fizi kim aktivnostima svim populacijama i postizanje vrhunskih rezultata u sportu, kako fizi ka aktivnost ne bi bila privilegija malog broja djece i odraslih, ve bi bavljenje sportom bilo dostupno svima.

Usvajanjem Strategije razvoja sporta Prijestonice Cetinje za period

2019-2021. godine, doprinije smo unapređenju sporta i postizanju kvalitetnijih rezultata.

Pravni akti na kojima počinje pravni okvir strategije razvoja sporta na lokalnom nivou su i:

-Zakon o lokalnoj samoupravi ("Sl. list CG ", br. 002/18). Odredbama lana 27 tačka 13 između ostalog je propisano da opština u skladu sa zakonom i drugim propisima, stvara uslove za razvoj i unaprijeđenje djece, omladine i građana, kao i razvijanje međupokrajinske sportske saradnje, a odredbama lana 29 stav 1 tačka 2 propisano je da radi obezbjeđivanja vršenja poslova iz svoje nadležnosti opština osniva ustanove, privredna društva i druge oblike organizovanja radi pružanja javnih ustanova

- Uredba o načinu i postupku izrade, usklađivanja i prezentacije sprovođenja strateških dokumenata ("Sl. list Crne Gore ", br. 054/18), tačka 13 tačka 5 propisano je da su sektori strateških dokumenata nauka, obrazovanje, kultura, mladi i sport - oblasti koje se odnose na ekonomski razvoj zasnovan na znanju i unaprijeđenju obrazovanja.

-Strategija razvoja sporta u Crnoj Gori za period 2018-2021.godine.

-Nadalje, Skupština Prijestonice Cetinje shodno odredbama lana 38 stav 1 tačka 4 Zakona o lokalnoj samoupravi, donosi planove i programe razvoja za pojedine oblasti. Tako je, Skupština Prijestonice Cetinje, a shodno lanu 73 stav 1 tačka 3 i 4 Statuta Prijestonice Cetinje ("Službeni list Crne Gore- opštinski propisi" , br.049/18) donosi Strateški plan razvoja Prijestonice, kao i planove i programe razvoja za pojedine oblasti.

-Pravilnik o utvrđivanju osnove i kriterijuma za finansiranje aktivnosti u sportu iz Budžeta Prijestonice Cetinje, broj 06-680/17-511 od, 20.12.2017. godine, koji je donio Sekretarijat za kulturu, sport i mlade Prijestonice Cetinje.

-Godišnji program razvoja Prijestonice Cetinje za 2019-u godinu, gdje su iskazane realne potrebe za razvoj Prijestonice:

- ✓ projekat izgradnja Sportske dvorane u "Zoni sporta" na prostoru otvorenog poligona malih sportova, neposredno uz pomoćni fudbalski stadion (kapaciteta 2.500 gledalaca, sa svim pratećim sadržajima po evropskim standardima EHF i FIBA-a)
- ✓ projekat izgradnje sale za osnovnu školu "Lovćenski partizanski odred" neophodne za održavanje asova iz predmeta-fizičko vaspitanje.
- ✓ unaprijeđenje lokalne sportske infrastrukture (izradu planske i urbanističke dokumentacije).

KRATKA RETROSPEKTIVA FUNKCIONISANJA SPORTA U PRIJESTONICI CETINJE

Kada je rije o sportu u Prijestonici Cetinje od davnina su bile zastupljene mnoge sportske grane, kao što su: gimnastika, sokolstvo, fudbal, tenis, golf, streljaštvo, ma evanje, konji ki sport, biciklizam, klizanje, koturanje (skating), skijanje i šah. Razvoj pomenutih sportskih grana vezujemo za vrijeme vladavine kralja Nikole Petrovi a i vladike Rada Tomova Petrovi a - Njegoša. Ljudi su uglavnom upražnjavali sport u slobodnom vremenu, kada nijesu ratovali i za vrijeme državnih praznika. U knjizi dr. Novaka Jovanovi a "Sport u Crnoj Gori do 1914. godine" navodi se, da su ljudi u tom periodu imali predstavu o pozitivnim efektima upražnjavanja sporta i da je sport imao veoma bitno mjesto u svakodnevnim životnim aktivnostima.

Prema podacima Centralnog registra Ministarstva sporta Crne Gore na teritoriji Prijestonice Cetinje danas funkcionišu trideset osam sportskih organizacija. Me u njima treba izdvojiti jedne od najstarijih, ne samo cetinjskih, ve i crnogorskih klubova kao što su: F.K. "Lov en", R.K. "Lov en" , K.K "Lov en 1947", Š.K. "Cetinje" i A.K "Lov en".

Fudbalski klub "Lov en" je osnovan 1913. godine i najstariji je sportski kolektiv u Crnoj Gori. Uo i drugog svjetskog rata "Lov en" je u pet navrata bio prvak Crne Gore.

U poslijeratnom razdoblju "Lov en" je tri puta bio u predvorju Prve savezne fudbalske lige. Prvi put, to se dogodilo 1946. godine. Drugi put, cetinjski klub pojavio se u kvalifikacijama za Prvu ligu 1956. godine. Ve sljede e sezone, "Lov en" je dobio novu priliku za plasman u najja i rang.

U dugogodišnjoj istoriji najzna ajnije utakmice Klub je odigrao sa Crvenom Zvezdom -Beograd, Dinamo - Zagreb, Partizan- Beograd i Hajduk-Split.

Ina e, sve do raspada SFR Jugoslavije "Lov en" je naj eš e bio u esnik drugoligaškog takmi enja. Najstariji crnogorski klub u tom je rangu nastupao 552 puta.

Prvi plasman u prvoligaško takmi enje, iji je stabilan lan, klub je obezbijedio 2007. godine, pošto je nadmo no osvojio prvo mjesto u Drugoj fudbalskoj ligi. U svojoj istoriji devet puta je osvajao Republi ki Kup.

Uz to, Lov en je u godini velikog jubileja - 100 godišnjice postojanja odlikovan nacionalnim Ordenom crnogorske zastave drugog stepena. Istovremeno, 4. januara 2014. godine Lov enu je dodijeljeno jedno od najzna ajnijih priznanja grada - Povelja "Ivan Crnojevi ".

Fudbalski klub "Lov en" u sezoni 2013/14. godini imao je sezonu koja će ostati posebno upamćena u istorijatu najstarijeg crnogorskog sportskog kolektiva.

Sjajan nastup "Lov ena" krunisan je prvim velikim državnim trofejom - peharom namijenjenim pobjedniku Kupa Crne Gore, ali i prvim plasmanom našeg kluba u Evropska takmičenja. Lov en je iznjedrio veliki broj igrača i trenera koji su nastavili svoj rad u velikim Evropskim klubovima.

Rukometni klub "Lov en" je osnovan po etkom 1949. godine na Cetinju. Rukomet je već decenijama sport broj jedan u crnogorskoj Prijestonici. U toku svoje duge tradicije Klub je ostvario vrijedne rezultate, ime se profilisao kao jedan od najuspješnijih muških rukometnih klubova u regionu. Nakon prvoligaške titule u omladinskoj konkurenciji iz Ajdovštine 1979. godine Klub je izborio plasman u Prvu saveznu ligu. Klub je u sezoni 1987/88. u ligi SFRJ izborio prvoligaški status, koja je u tom vremenu bila jedna od najjačih u svijetu.

Nakon toga "Lov en" je rastao, razvijao i opstajao stvarajući nove šampione, reprezentativce i svjetski priznata rukometna imena. Od sezone 1997/98. po inicijativi rukometnog kluba "Lov en", koji je po prvi put izborio učešće u Međunarodnoj takmičenju Kupu gradova. Klub je u sezoni 1999/2000. godine osvojio titulu Šampiona Jugoslavije, a naredne sezone 2000/2001. tako je ponovio uspjeh, kao i peto mjesto u Evropskoj Ligi Šampiona. Sezone 2001/02. i 2002/03. godine "Lov en" je osvajač Kupa Jugoslavije. U godinama koje slijede Klub je bio redovan učesnik evropskih takmičenja: Liga Šampiona, EHF Cup i Kup gradova.

U sezoni 2006/2007. godine RK "Lov en" je ostvario uspjeh koji je ostati zapisan i posebno upamćen u klupskoj istoriji. U navedenoj sezonu RK "Lov en" postao je prvi šampion u nezavisnoj Crnoj Gori. Od sezone 2008/2011. godine osvajač je Kupa Crne Gore. Od 2011. do 2014. godine Klub je redovan učesnik SEHA lige, da bi od 2011. do 2015. godine bio absolutni vladar crnogorske rukometne scene sa osvojene četiri duple krune.

U sezoni 2016/17. godine osvajač je Kupa Crne Gore, kao i u sezoni 2017/18. godine osvajač je duple krune.

RK "Lov en" je svih ovih godina bio i ostao stožer svih muških rukometnih nacionalnih selekcija.

Košarkaški klub "Lov en 1947" je osnovan 1947. godine na Cetinju. Nastao je kao košarkaška sekacija Gimnastičkog društva sa Cetinja. Prvo učešće Kluba bilo je na trećem prvenstvu Crne Gore održanom 1949. godine na Cetinju. Od 1952. godine košarkaško prvenstvo odvijalo se u zonama i finalnom dijelu, a Klub se takmičio u srednjoj zoni. Jedinstvena crnogorska liga formirana je 1970.

godine, gdje je Lov en njen standardni u esnik. "Lov en" se 1983. godine, plasirao u Prvu B saveznu ligu i bio njen u esnik sa prekidima do 1992. godine. Od sezone 1992/93. godine Lov en je igrao u Prvoj ligi SR Jugoslavije , da bi najveće uspjehe postigao u drugoj polovini devedesetih. "Lov en" je igrao u najkvalitetnijem takmičenju , a sa Cetinja su esto odlazili poraženi veliki klubovi i to: Partizan, Crvena Zvezda, Hemofarm, FMP Železnik i drugi. Tokom 1997. godine "Lov en" se plasirao u etvrtfinale prvoligaškog plej-ofa, a osvajanjem šestog mesta 1998, uz plasman u plej-ofu, Klub je izborio učešće na evropskim takmičenjima. Najbolji prvoligaški plasman, Klub je ostvario 2001. godine , kada je osvojio etvrtu poziciju. U sezoni 2003/2004. godini Klub je nastupao u regionalnoj Jadranskoj ligi. Klub je sezoni 2006/2007. postao viceprvak prvog šampionata nezavisne Crne Gore, a iste godine nastupio je u finalu Kupa Crne Gore. Najuspješnija sezona bila je 2009/2010. godina uz nastup u finalu nacionalnog košarkaškog šampionata plasirao se na fajnal-for regionalne Balkanske lige, koje se održalo u Sofiji. U sezoni 2017/18. godina, Klub je u esnik 2 ABA Regionalne lige.

Šahovski klub "Cetinje" osnovan je 1932. godine. Zvanično je najstariji šah klub u Crnoj Gori. Važno je pomenuti da je odmah poslije Drugog svjetskog rata kapiten šahovskog kluba "Cetinje" bio legendarni velemajstor Svetozar Gligorić. Boje Kluba branili su i poznati šahovski velemajstori kao što su : Božidar-Bonja Ivanović, Dragoljub Janošević, majstor Longer iz Slovenije. Klub je uvijek bio standardni član Premier i Prve crnogorske lige.

Atletski klub "Lov en" je osnovan 10. marta 1948. godine. Do tada Atletski klub je djelovao i radio pri fiskulturnom društvu "Lov en" kao atletska sekcija. Prvi trener u klubu je bio Dušan Stojanović. U prvim godinama svoga rada u klubu su se svojim rezultatima isticali Ljubo Martinović-Crni, Andrija Urović, Andrija Banović, Rade Radovanović, Savo Jovićević, Bože Marković, Sonja Milošević, kao i reprezentativci Jugoslavije Milivoj Todorović, Rajko Milošević - Crni i drugi. Aktivnosti AK "Lov en" su u prvih petnaest godina rada bile velike, pa je na Cetinju 1955 i 1962. godine u organizaciji AK Lov en, održano Prvenstvo Crne Gore za seniore. U narednim godinama dolazi do pada aktivnosti Kluba, njegov rad se svodi na povremenim aktivnostima, organizacijama srednjoškolskih prvenstava Crne Gore, Krosa Pobjede 1984. godine, da bi kasnije došlo do tihog gašenja kluba.

Obnova rada Kluba je održana 10. marta 1992. godine, kada je za predsjednika izabran Miroslav Mitrović. Funkciju predsjednika Kluba su još obavljali Marko Martinović i Nada Radović po dva mandata, dok je sada aktuelni predsjednik kluba Željko Perišić. Šef stručnog štaba je Ivan Popović, međunarodni atletski trener.

U periodu od obnove Kluba, od 1992. godine do danas, Klub je u svojim redovima imao istaknute pojedince, Milenu Milašević u esnicu Olimpijskih igara 2008. godine u Pekingu, Mariju Vuković i braću u Darku i Dragana Pešić a

u esnike i osvaja e medalja sa Svjetskih, Evropskih i Balkanskih takmi enja. Na Prvenstvima Jugoslavije u periodu 1948-2005. godine, atleti ri Lov ena su osvojili 42 medalje (11 zlatnih – 17 srebrnih – 14 bronznih). Klub sada broji preko 100 takmi arara, me u kojima i osam reprezentativaca Crne Gore, koji brane boje svoje države na Meunarodnim takmi enjima.

METODOLOGIJA IZRADE

Za analiziranje i utvrivanje trenutnog stanja iz oblasti sporta u Prijestonici Cetinje, za potrebe izrade Strategije razvoja sporta, korišene su sledeće metode :

- Anketni upitnik
- Intervju
- Fokus grupe

Anketni upitnik proslijevan je svim relevantnim subjektima (ustanovama, sportskim i drugim organizacijama, pojedincima), koji se na neposredan ili posredan način bave ili su uključeni u oblast sporta sa teritorije Prijestonice.

Takodje, odabrane su fokus grupe i intervjuje predstavnicima sportskih organizacija, sportskim radnicima, profesorima fizike kulture i drugim predstavnicima koji se bave sportskom djelatnošću. Zarad utvrivanja injeni nog stanja, izvršena je i terenska posjeta svih sportskih sadržaja, objekata, lokacija na teritoriji Prijestonice Cetinje. Na osnovu prikupljenih podataka, analiziran je sadržaj, izvršena situaciona analiza, te shodno istom, postavljeni dugoročni ciljevi, tj. definisana etvrogodišnja strategija razvoja sporta u Prijestonici Cetinje.

Tim prikupljanja i obrade podataka, kao i tim za izradu strategije inicijala su lica zaposlena na poslovima sporta u Sekretarijatu za kulturu, sport i mlade Prijestonice.

ANALIZA STANJA SPORTA U PRIJESTONICI CETINJE

U prijestonici Cetinje po osnovu akta br.06-680/17-365/5 od 15.09.2017. godine dobijenog od Ministarstva sporta Crne Gore ima trideset osam sportskih organizacija. Odreden broj sportskih organizacija sa teritorije grada su u predhodnom periodu, ostvarivali vrhunske sportske rezultate na državnim i međudržavnim takmičenjima. Primjetno je povezano interesovanje koje se ogleda u razvoju rukometa, atletike, košarke, borilačkih sportova. Klubovi na teritoriji grada funkcionišu na amaterskoj osnovi.

U kontekstu predhodnog, kroz tabelarni prikaz, predstavljen je pregled i struktura registrovanih sportskih organizacija na teritoriji Prijestonice Cetinje, shodno gore navedenom aktu.

U prijestonici Cetinje postoji 20 registrovanih grana sporta, od kojih su: fudbal, košarkaška, rukomet, atletika, džudo, kik boks, šah, planinarenje, streljaštvo i ostali. Po masovnosti polaznika, izdvajaju se fudbalski klub, rukometni klub, košarkaški klub, atletski klub, džudo klub i kik-boks klub. Postoje sportovi i klubovi Prijestonice Cetinje koji su u samom vrhu po svojim rezultatima na nacionalnim prvenstvima, a tako e, postoji i više zna ajnih rezultata ostvarenih na meunarodnim takmi enjima. Ti uspjesi klubova i sportova vidljivi su kroz broj medalja, koji pojedini sportisti i sportistkinje osvajaju , kao i kroz osvajanja prvih mjesta u ekipnim sportovima, kao na primjer u muškom rukometu.

SPORTOVI U PRIJESTONICI CETINJE

	Grana sporta	Broj klubova
1	Atletika	1
2	Automobilizam	1
3	Bilijar	2
4	Biciklizam	1
5	Džudo	1
6	Fudbal	5
7	Fitnes- power lifting	1
8	Gimnastika	1
9	Kik boks	1
10	Košarka	3
11	Odbojka	1
12	Paintball	1
13	Planinarenje, alpinizam	3
14	Rukomet	2
15	Ragbi	1
16	Stoni tenis	2
17	Streljaštvo i streli arstvo	3
18	Sportska rekreacija	5
19	Šah	2
20	Tenis	1

SPORTSKE ORGANIZACIJE U PRIJESTONICI CETINJE

Redni broj	Naziv kluba	Grana sporta
1	Atletski klub "Lov en"	Atletika
2	Auto moto društvo "Lov en"	Automobilizam
3	Bilijar klub "Artistik"	Bilijar
4	Bilijar klub "Biljarda"	Bilijar
5	Biciklisti ki klub "Njegoš"	Biciklizam
6	Džudo klub "Crnogorac"	Džudo
7	Fudbalski klub "Lov en"	Fudbal
8	Fudbalski klub "Cetinje"	Fudbal
9	Fudbalski klub "Dribling"	Fudbal
10	Fudbalski klub "Gorštak"	Fudbal
11	Fudbalski klub "Kale"	Fudbal
12	Power lifting klub "Lov en"	Fitnes
13	Sportski joga klub "Dafina"	Gimnastika
14	Kik boks klub "Lov en"	Kik boks
15	Košarkaški klub "Lov en 1947"	Košarka
16	Košarkaški klub "Cetinje MNE"	Košarka
17	Košarkaški klub "Cetinje"	Košarka
18	Odbojkaški klub "Lov en"	Odbojka

19	Paintball klub "Victori"	Paintball
20	Sportski planinarski klub "Soko"	Planinarenje
21	Planinarski klub "Kapetan Angel"	Planinarenje
22	Sportski alpinisti ki klub "Slobodni penja i"	Planinarenje
23	Ragbi klub "Lov en"	Ragbi
24	Rukometni klub "Lov en"	Rukomet
25	Rukometni klub "Perper Handball"	Rukomet
26	Stonoteniski klub "Lov en 1952"	Stoni tenis
27	Stonoteniski klub "Osoba sa invaliditetom Flip"	Stoni tenis
28	Sportsko rekreativno društvo "Lov en"	Sportsko rekreativno društvo
29	Sportsko rekreativno društvo "Sport za sve Cetinje"	Sportsko rekreativno društvo
30	Društvo za sportsku rekreaciju "Veterani"	Sportsko rekreativno društvo
31	Školsko sportsko društvo "Gimnazija"	Sportsko rekreativno društvo
32	Školsko sportsko društvo "Njegoš"	Sportsko rekreativno društvo
33	Klub prakti nog streljaštva "Cetinje"	Streljaštvo
34	Strelja ki klub "Gams"	Streljaštvo
35	Strelja ki klub za lete e mete "Cetinje"	Streljaštvo
36	Šahovski klub "Cetinje"	Šah
37	Šahovski klub "Crnogorac"	Šah
38	Teniski klub "Lov en"	Tenis

Pokazatelji istraživanja pokazuju da je procentualno najveći broj takmičara, ak 70 % upravo u klubovima koji je osnivač, odnosno suosnivač Prijestonica Cetinje, a to su: FK "Lov en", RK "Lov en", KK "Lov en 1947", ŽKK "Lov en" i Biljard klub "Biljarda".

Fudbal je jedan od najmasovnijih sportova u našem gradu. Registrovano je 6 klubova u svim uzrasnim kategorijama. Klubovi se takmичe pod okriljem FSCG u raznim rangovima takmičenja (Prva liga, Druga liga, Omladinska liga, Kadetska liga, a takođe imaju i lanove mladih i starijih pionira).

Postižu zapažene rezultate uglavnom na domaćim takmičenjima. FK "Lov en" predstavlja Prijestonicu Cetinje u Prvoj Crnogorskoj fudbalskoj ligi.

Prijestonica Cetinje raspolaze sa jednim glavnim stadionom (koji je trenutno u fazi izgradnje i koji će po završetku radova zadovoljavati visoke evropske i svjetske standarde) i jednim pomoćnim stadionom.

Odlukom o davanju saglasnosti za upis promjena i usklađivanje opštih akata fudbalskog kluba "Lov en" Cetinje broj:01-030/14-162 od 29.12.2014.godine, utvrdilo se da je Prijestonica Cetinje osnivač fudbalskog kluba "Lov en".

Rukomet ima dugu tradiciju na teritoriji Prijestonice Cetinje, a trenutno je registrovano dva kluba. U ovom viteškom sportu Cetinje i Crnu Goru dugi niz godina dostoјno su reprezentovale brojne uspješne generacije velikana RK "Lov en".

Rukometni klub "Lov en" aktuelni je prvak Crne Gore u seniorskom uzrastu, kao i osvajač Kup-a Crne Gore. U nižim rangovima takmičenja kao što je Druga liga, RK "Lov en" takođe postiže zapažene rezultate, a ne manje kvalitetne rezultate postiže sa svojom kadetskom i pionirskom selekcijom.

U Prijestonici odnedavno, na jako visokom nivou funkcioniše RK "Perper Handball" koji okuplja veliki broj djece, i uspješno se takmiči i u pionirskoj ligi. Kada su u pitanju prostorije za održavanje treninga i utakmica, na Cetinju postoji samo jedna sala rukometnih dimenzija u sklopu D.O.O. "Sportski centar Cetinje", koja ne ispunjava standarde za evropska takmičenja.

Odlukom o davanju saglasnosti za upis promjena i usklađivanje opštih akata rukometnog kluba "Lov en" Cetinje, broj:01-030/15-202 od 25.12.2015.godine, utvrdilo se da je Prijestonica Cetinje osnivač istog.

Košarka kao i prethodne dvije grane sporta od davnina se uspješno igrala u gradu podno Lovena. Trenutno su registrovana četiri kluba, od kojih su tri muška i jedan ženski.

Košarkaški klub „Lov en 1947“ trenutno se takmiči i u 2 ABA ligi i postiže zapažene rezultate. Osim sa seniorima u klubu se veoma ozbiljno radi i sa

kadetima i pionirima.

Ženski košarkaški klub "Lov en" predstavlja svoj grad u seniorskoj konkurenciji gdje je aktuelni vicešampion Crne Gore, kao i u kadetskom i pionirskom uzrastu u kojima postiže značajne rezultate.

Kada su u pitanju dva mlađa kluba, KK "Cetinje" i KK "Cetinje MNE" veoma je bitno naglasiti da u njima trenira veliki broj djece koji u svojim nastupima dostoјno reprezentuju svoj grad.

Od prostornih kapaciteta za održavanje treninga i utakmica klubovi uglavnom koriste salu D.O.O "Sportskog centra", kao i salu Srednje stručne škole, koji su daleko od standarda koji realno zaslužuju košarkaški klubovi.

Odlukom o osnivanju muškog košarkaškog kluba "Lov en 1947", broj: 01-030/16-286 od 30.11.2016.godine, utvrđuje se da je Prijestonica Cetinje osnivač istog.

Tako e, odlukom broj: 01-030/15-134 od 29.05.2015.godine utvrđuje se da je Prijestonica Cetinje osnivač ženskog košarkaškog kluba "Lov en".

Bilijar je jedan od najstarijih sportova ne samo na Cetinju, već i u Crnoj Gori. Na teritoriji Cetinja funkcionišu dva registrovana kluba BK "Biljarda" i BK "Cetinje". Postižu zapažene rezultate na Republičkom nivou, u seniorskoj, juniorskoj i kadetskoj konkurenciji. U svojim redovima imaju standardne reprezentativce Crne Gore.

Odlukom o učešću Prijestonice Cetinje u suosnivanju bilijarskog kluba "Biljarda" Cetinje, broj: 01-030/16-17 od 30.03.2016.godine, utvrđuje se da je Prijestonica Cetinje osnivač istog.

Kada su u pitanju klubovi kojima Prijestonica Cetinje nije u vlasništvu, a izdvajaju se po broju takmičara i po zapaženim rezultatima treba pomenuti: AK "Lov en", Džudo klub "Crnogorac", Kik boks klub "Lov en", kao i Šahovski klub "Cetinje", Šahovski klub "Crnogorac", FK "Cetinje", RK "Perper handball", KK "Cetinje MNE" i OK "Lov en".

Atletika je sport koji okuplja veliki broj takmičara, prvenstveno djece, koji ostvaruju sportske rekorde u svojim disciplinama.

U atletskom klubu "Lov en" trenira oko 80 takmičara, a takmičere se učestvuju u seniorskoj, juniorskoj, kadetskoj i pionirskoj konkurenciji. Posebne rezultate postižu u sledećim disciplinama: višeboji, prepone, skokovi u vis, skokovi u dalj i skokovi sa motkom.

Treba napomenuti da je sa po etkom izgradnje novog fudbalskog stadiona Prijestonica Cetinje izgubila atletsku stazu na kojoj su između ostalih ponikla poznata crnogorska imena kao što su: Ljubo Martinović, Rajko Milošević, Andrija Čurović, Milivoj Todorović, Andrija Banović, a u skorije vrijeme atletičari poput: Marije Vuković, Darka Pešića, Milene Milašević i Ane

Mrvaljevi . S obzirom na injenicu nemogu nosti održavanja treninga, Klub koristi kao alternativu za održavanje treninga pomo ni fudbalski stadion i gradske parkove, i to u ljetnjem periodu, dok u zimskom koristi salu za izvodjenje nastave fizi kog vaspitanja u Osnovnoj školi "Njegoš".

Džudo kao drevni borila ki sport veoma je popularan u Prijestonici Cetinje, uprkos injenici da je registrovan samo džudo klub "Crnogorac". Osnovan je 1996. godine, i za kratko vrijeme postao je jedan od najuspješnijih klubova na prostoru bivše Jugoslavije. U klubu trenira oko 90 takmičara (djevojčica i dječaka), uzrasta od 6 do 18 godina, među kojima ima 13 reprezentativaca Crne Gore. Prostorije koje Klub koristi za izvođenje treninga nalaze se pod vlasništvom d.o.o "Sportski centar Cetinje".

Džudo klub "Crnogorac" organizator je međunarodnog džudo turnira, pod nazivom "13. Novembar" koji se od 2006. godine tradicionalno održava na Cetinju, u sklopu proslave "Dana oslobođenja Cetinja".

Kik boks kao sport na Cetinju, registrovan je od 2011.godine, kada je osnovan kik boks klub "Love". Za veoma kratko vrijeme Klub je uspio da zainteresuje veoma veliki broj takmičara, a po poslednjoj statistici broji oko 100 aktivnih članova, kako rekreativaca, tako i takmičara koji su u esnici mnogobrojnih međunarodnih takmičenja.

Objekat u kojem se održavaju treningi nalazi se se u prizemlju privatne kuće, koji je vlasnik aktuelni trener kluba, gospodin Janko Kuzman.

Kik boks klub "Love" je organizator internacionalnog turnira „Trofej Prijestonice“ koji se od 2011. godine tradicionalno održava na Cetinju, u sklopu proslave "Dana oslobođenja Cetinja".

VRHUNSKI SPORT

U vrhunskom sportu treba osigurati sve zakonske pretpostavke da bi mogao djelovati na način kako djeluje u razvijenim zemljama - interesom publike i tržišta. U tom kontekstu vrhunski sportista je stvaratelj s vrhunskim statusom, koji svojim umijećem i stvaralaštvom zabavlja veliki broj neposrednih i posrednih (televizijskih, internet) gledalaca. Definicija Zakona o sportu kaže, profesionalni sportista je lice koje se bavi sportom kao osnovnim zanimanjem i zasnovao je radni odnos sa sportskom organizacijom u skladu sa propisima o radu.

Ukoliko polazimo od pretpostavke da profesionalnu sportsku djelatnost vode klubovi organizovani kao društva i sportisti pojedinci vlastitim samostalnim radom, onda za njih treba da vrijedi i odgovarajuća zakonska procedura. Treba stimulisati ulaganje u sportska društva, a to znači osigurati im porezne olakšice, uz određena ograničenja. Vrhunski sport susrije se sa velikim brojem

problema, koji direktno uti u na njegov razvoj i na održavanje dostignutog nivoa razvoja. Problemi koji oprere uju sport odnose se na neadekvatnost prostornih i materijalno tehni kih uslova za postizanje odgovaraju ih sportskih rezultata. Vrhunski sport ne postoji u Prijestonici Cetinje.

ŠKOLSKI SPORT

Sport je nau na i obrazovna disciplina. Da bi se stvorile nove vrijednosti, sport prihvata tu a i sam dolazi do novih nau nih saznanja. Sport je nau na disciplina, ali je i dio obrazovnog sistema; predmet je izu avanja u specijalnim sportskim školama i u redovnim školama nižeg i srednjeg obrazovanja u cijelom svijetu.

Sport i fizi ka aktivnost, na osnovu fizi kog vježbanja predstavljaju: faktore ja anja zdravlja ljudi; zna ajan element za odmor i rekreaciju i osnovno sredstvo za poboljšanje radne i odbrambene sposobnosti gra ana. Ideja o vaspitanju tijela kao uslov za ravnotežu ovjekove li nosti ima duboke korijene. I u staroj Gr koj, u društva sa robovlascima držvenim poretkom u Sparti i Atini, davalo se na zna aju sportu i fizi koj aktivnosti. To je bio sastavni dio tadašnjeg vaspitnog sistema. U vrijeme Humanizma, a ujedno pod uticajem reformacije, ponovo se isti e potreba za harmoni no vaspitanje ovjeka, kao i za razvijanje njegovih psihosomatskih sposobnosti. Me utim, sport i fizi ka aktivnost u klasnom društvu nije bila široko postavljena i iz svojih okvira po inje izlaziti po etkom XX veka, dobijaju i entuzijazam, popularnost i društveni zna aj.

FIZI KO VASPITANJE U PREDŠKOLSKOM UZRASTU

Osnovni cilj boravka djece u predškolskim ustanovama je cjelovit razvoj ukupnih potencijala svakog djeteta i napredovanje u svakom od njegovih aspekata uz proširivanje i kvalitativno usavršavanje onih razvojnih aspekata koje je dijete ve usvojilo. Nastoji se da se oformi emocionalna li nost, svjesna sebe i svojih potencijala, svoje društvene i prirodne sredine, koja je otvorena, komunikativna, konstruktivna i kreativna, zadovoljna i ispunjena optimizmom u odnosu na sebe, druge ljude i život u cjelini, koja se rukovodi humanim vrijednostima i težnjama, kod koje su uravnotežena fizi ka, intelektualna, emocionalna i socijalna svojstva, odnjegovane autenti ne potrebe, razvojne li ne karakterne crte, kao i individualne sklonosti i sposobnosti. Jedan od opštih zadataka predškolske ustanove je da, stvaraju i pretpostavke za razvoj niza sposobnosti, potrebnih djetetu u kasnijem životu, doprinese fizi koj zrelosti i gotovosti djece za polazak u školu u smislu visokog nivoa opšteg tjelesnog razvoja, razvoja motori kih sposobnosti i otpornosti organizma, da stvari, zdravo i snažno tijelo djeteta spremno za napore koje iziskuje poha anje

nastave, razvoju zdravog vaspitanja ovjeka. Takvo vaspitanje ima, uostalom mnoge zadatke i služi se raznim sredstvima. Kod ostvarivanja ovih zadataka u radu sa predškolskom djecom u izboru sredstava i metoda fizi kog vaspitanja, potrebno je voditi brigu o karakteristi nim osobinama djece na tom uzrastu.

U životu djeteta predškolskog doba važnu ulogu ima kretanje. Dijete ima neodoljivu potrebu za kretanjem. Fizi ko vježbanje, kao plansko pove anje obima kretanja, u velikoj mjeri uti e na razvoj fizi kih sposobnosti kod djece, pove avaju i radnu sposobnost organizma u ekonomizaciji fizioloških procesa sa jedne strane, a sa druge strane, uticaj fizi kih aktivnosti se ogleda i u pove anim mogu nostima organizma u smislu mobilizacije fizioloških procesa do najviših mjera. Da bi fizi ke aktivnosti imale pozitivno dejstvo na organske sisteme, kao i na razvoj motorike, mora se voditi ra una o anatomskoj gra i i funkcionalnim sposobnostima organizma djece predškolskog uzrasta.

Na teritoriji Prijestonice Cetinje postoje dva objekta Javne predškolske ustanove "Zagorka Ivanovi ". Nijedan od objekata ne posjeduje adekvatnu prostoriju predvi enu za igru i zabavu, kojima bi doprinijeli fizi kom razvoju djece, ve se fizi ke aktivnosti odvijaju u u ionicama. Kada su u pitanju sprave i rekviziti predvi eni za spoljašnju upotrebu, samo u jednom objektu Ustanove postoji dio neadekvatnih i nesvrishodnih sprava za djecu predškolskog uzrasta.

FIZI KO VASPITANJE U OSNOVNOJ ŠKOLI

Fizi ko vaspitanje predstavlja osnovu školskog sporta. Školski sport i školsko fizi ko vaspitanje su me usobno povezani mnogostrukim i složenim vezama i me usobno se dopunjaju, dijele i zajedni ke temeljne ciljeve: doprinos zdravlju i skladnom razvoju li nosti. Fizi ko vaspitanje omogu ava u enicima da steknu bazi ne kretnje vještina i neophodna znanja, formiraju pozitivne stavove prema fizi koj aktivnosti i sportu, pripremaju i ih za aktivan na in života. Bavljenje školskim sportom omogu ava djeci i mladima da kroz takmi enja razli itog nivoa unaprijede svoje motori ke kompetencije, socijalne vještine i samopoštovanje i može predstavljati prelaz ka bavljenju sportom u sportskim klubovima, orijentisanim na postizanje vrhunskog sportskog rezultata.

Osnovna uloga školskog sporta je da svim u enicima, bez obzira na uzrast, pol, sposobnosti i druge razlike, omogu i u estvovanje u sportskim aktivnostima i tako doprinese fizi kom i mentalnom zdravlju i razvoju, i podstakne u enike na bavljenje sportom u školi i na taj na in doprinese formiranju aktivnog životnog stila kod mladih.

Školski sport treba da doprinese unapre enju javnog zdravlja, bude baza za

omasovljavanje i razvoj sporta u opštini i spona izme u škola, sportskih klubova i udruženja.

Da bi prikazali injeni no stanje kada je u pitanju školski sport na teritoriji Prijestonice Cetinje uslovno je izvršena podjela na mla i i stariji školski uzrast. U gradskom podruju nastava osnovnoškolskog obrazovanja izvodi se u dvije škole OŠ "Njegoš" i OŠ "Lovenski partizanski odred", dok na seoskom podruju nastava se realizuje na Rijeci Crnojevi a u OŠ "Boro Vukmirovi i na Trešnjevu u OŠ "Šunjo Pešikan".

Mla i školski uzrast (od prvog do petog razreda) karakteriše period koji je ključan za psiho-fizički razvoj djeteta. Analizom stanja utvrđeno je da nastava fizičkog vaspitanja nailazi na velike probleme, koji se ogledaju prije svega u samoj realizaciji nastavnog procesa i sproveđenu u realnost zakonske odredbe. Fizičko vaspitanje u mlađim razredima izvode nastavnici razredne nastave i ono se uglavnom svodi na nedovoljno dobru organizovanu nastavu. Nastavnici razredne nastave se u velikoj većini ne pridržavaju važećih planova i programa, kada je fizičko vaspitanje u pitanju, prijeđetu na mnogim asovima dominira spontana igra u enika. Esto se dešava da se asovi fizičkog vaspitanja zamjenjuju drugim predmetima.

Materijalno-tehnici uslovi za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja donekle su zadovoljavaju i samo u OŠ "Njegoš", jer škola posjeduje salu za fizičko vaspitanje. Druga gradska osnovna škola "L.P.O" nastavu fizičkog vaspitanja realizuje u dvije u ionice, koje su neuslovne za sproveđenje aktivnosti. Prepoznata je i injenica da nastava fizičkog vaspitanja u mlađem školskom uzrastu se ne izvodi po predviđenom programu, jer pojedini nastavnici razredne nastave, asove predviđene za nastavu fizičkog vaspitanja esto mijenjaju asovima drugih predmeta, odnosno ukoliko su rasporedom predviđeni kao poslednji asovi, isti se ne realizuju.

Kada su u pitanju seoske škole analizom stanja možemo zaključiti da srazmjerne broju i materijalno-tehnici uslovi za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja, ne zadovoljavaju standarde.

Nastava fizičkog vaspitanja odvija se u improvizovanim uionicama sa neadekvatnim i zastarem sportskim rekvizitima. Obije škole posjeduju neadekvatne spoljne terene za nastavu fizičkog vaspitanja.

Takmičenje djece u ovom uzrastu se veoma rijetko organizuje, tako da je relativno mali broj djece, koji je u stvorio na nekom školskom, a pogotovo među uškolskom takmičenju. Uglavnom se aktivnosti svode na izlete i masovne događaje kao što je atletska utrka na trka, povodom "Oslobodenja Cetinja", koju organizuje Sekretarijat za kulturu, sport i mlade Prijestonice Cetinje.

Stariji školski uzrast (od šestog do devetog razreda) karakteriše nešto veća posvećenost fizičkom vježbanju, u odnosu na mlađi i školski uzrast, kao i uključivanje u sportske sekcije, a samim tim i sportska takmičenja.

Vannastavne aktivnosti se sprovode nerедovno, uglavnom pred po etak školskih sportskih igara koje organizuje crnogorski školski sportski savez Crne

Gore uz podršku Prijestonice. Na tim takmičenjima nedovoljno su angažovane djevojke i navedenog školskog uzrasta i to se prepoznaće kao problem na koji se mora obratiti posebna pažnja u smislu angažovanja ove populacije za bavljenje sportom, kako u ovim, tako i u mlađim uzrasnim kategorijama.

Analizom je utvrđeno da od etiri osnovne škole, postoji samo jedno školsko sportsko društvo i to u OŠ "Njegoš", što je jasan pokazatelj, da školski odbori ne funkcionišu na kvalitetan način i ne daju adekvatan doprinos razvoju sporta. U smislu poboljšanja stanja školskog sporta i kvalitetnijeg izvođenja nastave fizike u vaspitanju, mora se pod hitno povećati broj vannastavnih, među učiteljskih i među učenskih aktivnosti, i na taj način animirati djecu za sport i fiziku aktivnost.

Pored stručnog kadra i dovoljnog broja asova, za uspješno organizovanje školskog sporta neophodni su: infrastrukturni sportski objekti, oprema i rekviziti.

Uglavnom sve osnovne škole, imaju svoja spoljna sportska igrališta, raznih veličina i dimenzija, koje predstavljaju dobar temelj za sve oblike vježbanja, kao i za rad sportskih škola i sportskih sekcija. Treba naglasiti da su neki od terena renovirani, a neki su spremni za ozbiljnu rekonstrukciju i nabavku novih sportskih rekvizita neophodnih za kvalitetan rad sa djecom.

FIZIČKO VASPITANJE U SREDNJOJ ŠKOLI

Na teritoriji Prijestonice Cetinje funkcionišu tri srednje škole, a to su: JU "Gimnazija", "Srednja stručna škola" i Srednja likovna škola "Petar Lubarda". Program fizike u vaspitanju realizuje se u svim razredima kao obavezan predmet sa po dva sata nedjeljno. Poznato je da cetinjska Gimnazija postoji od davne 1880. godine, a sve do 1907. godine Gimnaziju su počele ali muškarci, jer su djevojke bile smještene u Djevojački institut.

Međutim, bitno je naglasiti da je od srednjih škola samo JU "Gimnazija" formirala školsko sportsko društvo, koje dostavlja redovne godišnje izvještaje i planove Sekretarijatu za kulturu sport i mlade Prijestonice Cetinje.

Analizom sadašnjeg stanja utvrđeno je da sportska infrastruktura u cjelini nije na zadovoljavajućem nivou. JU "Gimnazija" posjeduje salu za izvođenje nastave fizike u vaspitanju, koja je izgrađena 1938. godine. Ukupna površina iznosi 355 m², od kojih je 285 m² korisna površina vježbališta, a površina pomoćnih prostorija iznosi 70m². Iako prostornim kapacitetom ne zadovoljava standarde za izvođenje nastave, sala je renovirana 2017. godine, zahvaljujući Ministarstvu sporta Crne Gore, koje je obezbijedilo sredstva za rekonstrukciju. Otvoreni sportski poligon koji se nalazi u sklopu školskog dvorišta izgrađen je 1996. godine. Njegova korisna površina predviđena za nastavu i iznosi 1.056 m², djelimično je ograničena i podloga je u lošem stanju.

Srednja stru na škola posjeduje sportsku salu predvi enu za nastavu fizi kog vaspitanja koja je izgra ena 1978 godine. Sportska sala ima korisnu površinu 283,20 m², dok površina pomo nih prostorija iznosi 110 m². Dvorana je u veoma lošem stanju. Tako e, bitno je napomenuti da škola ne posjeduje otvoreni poligon.

Srednja likovna škola "Petar Lubarda" nalazi se u sklopu JU „Gimnazije“ i nastavu fizi kog vaspitanja sprovodi u sali JU "Gimnazija".

Iskoriš enost školskih sala je vrlo velika, jer se osim za sprovo enje nastave fizi kog vaspitanja koristi i za vannastavne aktivnosti, treninge sportskih klubova, kao i za rad rekreativnih grupa.

STUDENTSKI SPORT

Analizom stanja utvr eno je da univerzitetski sport prakti no i ne postoji u Prijestonici Cetinje. Kao klju ni razlog toj injenici ide u prilog i to, da fizi ko vaspitanje nije uvršteno kao obavezan predmet akademskog obrazovanja. Uglavnom sportske aktivnoasti odvijaju se kroz rad Studentskog sportskog saveza Crne Gore. Tako e, ne postoe ni studentski sportski klubovi, koji su neophodni za razvoj studentskog sporta.

Veoma mali broj sportskih aktivnosti kada je akademsko sportsko takmi enje u pitanju na državnom nivou posje uje mali broj studenata koji su prepoznati kao aktivni sportisti nekog sportskog kolektiva.

Kao jedan od glavnih problema kada je studentski sport u pitanju name e se nedostatak sportske infrastrukture (sportske dvorane sa prate im sadržajima u koje bi u svom sadržaju posjedovala prostorije za studentske sportske klubove) , koji bi studentima služili da svoju li nost obogate ja anjem drugih dimenzija svoje intelektualnosti, a sve to kroz sport i druženje.

REKREATIVNI SPORT

Sport za sve kao pokret civilnog društva pruža mogu nost bavljenja sportom itavoj populaciji gra ana i sprovodi preporuke da se sportske aktivnosti realizuju tokom cijele godine i to najmanje dva puta nedeljno. U promociji fizi ke aktivnosti zna ajna je koordinisana akcija svih sektora društva.

Sportska rekreacija je usmjerena na primjenu raznovrsnih sportsko rekreativnih aktivnosti, koje su usaglašene sa nivoom sposobnosti, zdravstvenim stanjem, polnim i uzrasnim karakteristikama, vrstom i karakterom posla na radnom mjestu, sa subjektivnim potrebama i interesima pojedinca. Suština i cilj sportske rekreacije jeste da omogu i optimalne uslove i mogu nosti savremenom ovjeku da putem raznovrsnih sportsko rekreativnih aktivnosti

zadovolji svoju bio- psihosociološku potrebu za kretanjem i igrom; sadržajnije kulturnije i kreativnije provodi slobodno vreme; uva i unapre uje zdravlje, održava vitalnost, životni i radni opšti optimizam, održava i unapre uje svoje opšte-fizi ke, funkcionalne i radne sposobnosti, produžava aktivni vijek i kreativnost do duboko u starost.

Prema istraživanju o u eš u stanovnika Prijestonice Cetinje u sportskoj rekreaciji, kao najve i nedostatak, ispitanici su naveli nedostatak objekata za rekreaciju (nedostatak sportskih hala, street workout terena, zatvorenih bazena, bolje opremljenih fitnes i wellness centara.).

Kao naj eš u rakreativnu aktivnost ispitanici su naveli šetnju (29,8%), zatim fudbal (13,5%) i tr anje (12,5%), dok su svi drugi sadržaji daleko manje zastupljeni. Prema podacima istraživanja, najve i problem za realizovanje svih planiranih programa aktivnosti u domenu sportske rekreacije na Cetinju, vezan je za finansiranje realizacije istih, usled ega se otežava dostupnost sportsko rekreativnim sadržajima.

U Prijestonici Cetinje funkcionišu tri sportsko-rekreativna društva sportsko rekreativno društvo "Lov en" društvo "Sport za sve Cetinje", Društvo sportsko rekreativno društvo "Veterani". Društva organizuju s vremena na vrijeme sportske aktivnosti, koje okupljaju veliki broj u esnika, a sve u skladu sa finansijskim mogu nostima istih.

SPORT OSOBA SA INVALIDITETOM

Svaka osoba s invaliditetom želi posti i potpunu socijalizaciju u društvu, izjedna iti se sa ostalima. Sport je jedan od na ina na koji osobe s invaliditetom mogu aktivirati i potencirati svoje talente i mogu nosti te se na taj na in što uspješnije uklju iti u svakodnevni život. Sport i sportska rekreacija imaju veoma zna ajnu ulogu za osobe sa invaliditetom, prije svega u procesu rehabilitacije i resocijalizacije kao i ostvarivanja sportskih rezultata u sportskim takmi enjima. Sport i sportsko rekreativne aktivnosti kod osoba sa invaliditetom treba sprovoditi od vremena nastanka invaliditeta, jer uti e na o uvanje i ja anje psihofizi kog i opšteg zdravlja.

Kada govorimo o osobama sa invaliditetom veoma je bitno napomenuti da su pojedini predstavnici ove populacije ostvarivali vrhunske sportske rezultate, kako unutar granica Crne Gore, tako i van njih. Na teritoriji Prijestonice Cetinje slabo su prepoznate, odnosno zastupljene sportske aktivnosti osoba sa invaliditetom.

Što se ti e osoba sa invaliditetom uglavnom su postoje i sportski objekti nepristupa ni, prije svega zbog arhitektonskih barijera. Prema preporukama Udruženja paraplegi ari Cetinje, treba raditi na prilago avanju prostora za koriš enje neke od sala u D.O.O Sportski centar Cetinje, za potrebe

sprovodjenja treninga stonog tenisa. U cilju istog, za pripadnike OSI populacije potrebno je omogu iti jednaka prava i mogu nosti da se bave sportskim i rekreativnim aktivnostima i treba podsticati sportske organizacije za njihovo aktivno uklju enje u ovu društvenu djelatnost.

SPORTSKA INFRASTRUKTURA

Analizom stanja u ovom segmentu sportskog djelovanja, injenica je da sportsku infrastrukturu karakteriše raznovrsni skup gra evina, prostora namijenjenih igri, odmoru, obrazovanju, pripremama i takmi enjima sportista amatera i profesionalaca, sa ili bez gledališta.

Ve i dio je namijenjen javnom koriš enju, a dio njih je smješten uz školske sadržaje. U Prijestonici Cetinje trenutno ima tri fiskulturne sale i tri otvorena sportska terena sa namjenom za izvo enje nastave fizi kog vaspitanja. Postojanje sportske infrastrukture je neophodan uslov za bavljenje sportom. Sportski objekti trebaju biti u dovolnjem broju i odgovaraju eg kvaliteta da bi imali svoju funkciju. Izgradnja sportske infrastrukture i održavanje iste zahtijeva zna ajna sredstva, zbog ega ih treba unijeti u strateške planove, ali i operacionalizovati im budžetska sredstva za svaku godinu.

Stanje sportskih objekata u Prijestonici Cetinje nije na zadovoljavaju em nivou. Tu se prije svega misli na fudbalska i rukometna igrališta, sportske objekte koji su u javnoj upotrebi i na školske sportske objekte. Zbog navedenih problema dolazi do komercijalizacije sportskih objekata u smislu da se privatni investitori sve eš e odlu uju na ulaganja, kao što su: balon igrališta, teniski, fubalski, rukometni tereni, fitnes centri i sli no. U cilju kvalitetne analize stanja sportskih objekata u Prijestonici Cetinje u daljem tekstu klasifikova smo ih na slede i na in:

- * Sportski objekti pod vlasništvom D.O.O Sportski centar Cetinje”
- * Školski sportski objekti (sale predvi ene za izvo enje nastave fizi kog vaspitanja i otvoreni tereni)
- * Sportski objekti u javnoj upotrebi pod vlasništvom Prijestonice Cetinje
- * Sportski objekti u sastavu državnih institucija
- * Sportski objekti pod privatnim vlasništvom.

D.O.O Sportski centar Cetinje” je preduzeće i osnivač Prijestonica Cetinje, i koje raspolaže sledećim sportskim objektima u zoni sporta:

Velika multifunkcionalna dvorana S.R.C ” CETINJE”

Dvorana je kapaciteta 800 mesta i predviđena za rukomet, mali fudbal, košarku i odbojku. Izgrađena je 1980. godine i posjeduje korisnu površinu igrališta 1200 m^2 i pomoćne prostorije površine 300 m^2 . Dvorana posjeduje grijanje na plin i adekvatnu rasvjetu. Krov je u veoma lošem stanju, a postojeći aparatura za grijanje je dotrajala.

Pomo ne sportske sale:

Postoje tri pomo ne sportske sale predvi ene za džudo, džiu-džicu, fitness, body building i stoni tenis. Ukupna površina male sale u kojoj se odvijaju treninzi džudoa i džiu-džica iznosi 148 m^2 . Tako e, posjeduje dvije pomo ne prostorije ukupne površine 30 m^2 . Mala sala u kojoj se odvija stoni tenis površine 148 m^2 . Sala za rekreaciju je površine 150 m^2 .

Sve tri male sale su u jako lošem stanju (parket, krov, svla ionice), tako e, loši su prozori i ne postoji grijanje, te ih je neophodno rekonstruisati.

Sale predvi ene za fitness i bodi building su površine 125m^2 i 450m^2 , koje su pod privatnim zakupom. Relativno su dobrog stanja.

Otvoreni poligon malih sportova

Ukupna površina igrališta na poligonu iznosi 1200 m^2 , a predviđen je za rukomet, mali fudbal i košarku. Ograda je betonskim zidom sa gledalištem na istočnoj i zapadnoj strani dimenzija $30/80\text{ m}^2$ i $40/80\text{ m}^2$. Kapaciteta je 1000 mjesto. Posjeduje adekvatnu rasvjetu, dok su tribine u veoma lošem stanju.

Glavni fudbalski stadion

Na mjestu starog fudbalskog stadiona u toku je izgradnja novog, po standardima FIFE i UEFE sa pratećim sadržajima. Stadion će imati dimenzije $110 \times 75\text{ m}^2$.

Posjedova e zapadnu natkrivenu tribinu, isto nu natkrivenu tribinu i sjevernu tribinu za stajanje. Kapacitet za sjedenje je 5.180 mjesta.

Pomo ni fudbalski stadion

Stadion posjeduje vješta ku travu - podlogu za fudbal, ragbi i atletiku. Dimenzija je $90 \times 65 \text{ m}^2$. Posjeduje južnu tribinu kapaciteta 200 mjesta za stajanje. Ogra en je ži anom ogradom i nema adekvatnu rasvjetu.

Mali otvoreni teren za fudbal sa vješta kom travom

Teren za fudbal je dimenzija $20 \times 10 \text{ m}^2$, ruiniran je i spremam za adaptaciju (podloge, ograde i rasvjete). Po urbanisti kom planu na mjestu navedenog terena predviđen je parking prostor, koji je u sklopu novog stadiona, tako da je neophodno izmijestiti teren na drugoj lokaciji.

Street-workout vježbalište

Ovo vježbalište nalazi se u blizini otvorenog poligona i pomoćnog nog. stadiona. Zauzima površinu $8 \times 8 \text{ m}^2$.

Teniski teren u Njegoševom parku

Pod vlasništvom d.o.o "Sportski centar Cetinje" nalazi se i teniski teren sa zemljanim podlogom. Teren je ogranjen s ogradom dimenzija $39 \times 18 \text{ m}^2$, a samo tenisko igralište je dimenzija $23,77 \times 10,97 \text{ m}^2$. Teren nema adekvatno osvjetljenje i nije betonskom soklom.

Školski sportski objekti

Osnovna škola "Njegoš"

U okviru Osnovne škole "Njegoš" nalazi se sportska sala predviđena za izvođenje nastave fizike kog vaspitanja koja ima korisnu površinu od 452 m^2 od čega je površina pomoćnih prostorija 140 m^2 . Škola posjeduje i školsko dvorište površine 4.694 m^2 u sklopu kojeg se nalazi sportski poligon, predviđen za

košarku i mali fudbal. U sklopu školskog dvorišta nalazi se igralište za djecu (street work out).

Osnovna škola "Lovenski partizanski odred"

Škola ne posjeduje sportsku salu za izvo enje nastave fizi kog vaspitanja , pa se nastava izvodi u improvizovanim u ionicama. U sklopu školskog dvorišta škola posjeduje dva koša za odigravanje basketa, koje je obezbijedila lokalna uprava. Tako e, u pravcu izgradnje sportske sale lokalna uprava je završila svu neophodnu proceduru oko imovinsko pravnog stanja, što je predstavljalo i jedan od prioritetnih zadataka u rješavanju ovog problema

Osnovna škola "Šunjo Pešikan" Trešnjevo

Škola posjeduje improvizovanu u ionicu za izvo enje nastave fizi kog vaspitanja, kao i travnato igralište predvi eno za mali fudbal.

Osnovna škola “Boro Vukmirović”

Škola posjeduje improvizovanu uionicu za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja, dok škola u svom vlasništvu ne posjeduje otvoreni teren predviđen za nastavu fizičkog vaspitanja.

JU “Gimnazija”

Škola posjeduje renoviranu sportsku salu u kojoj se odvija nastava fizičkog vaspitanja. Ukupna površina iznosi 355 m^2 od kojeg je 285 m^2 korisna

površina vježbališta, a površina pomoćnih prostorija iznosi 70 m^2 . Škola raspolaže sportskim poligonom, koji je izgrađen 1996. godine i ima korisnu površinu vježbališta 1.056 m^2 i djelimično je ograđen (nedostaje dio ograde) i podloga navedenog terena je u lošem stanju.

Srednja stručna škola

Škola posjeduje sportsku dvoranu predviđenu za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja, koja je izgrađena 1978. godine. Dvorana posjeduje korisnu površinu $283,20\text{ m}^2$, dok površina pomoćnih prostorija iznosi 110 m^2 . Sama dvorana je u lošem stanju (parket, svlačionice, sanitarni vor, rasvjeta, kao i sportski rekviziti). Škola na posjeduje otvoreni sportski teren.

Sportski objekti koji su pod vlasništvom Prijestonice Cetinje

Otvoreni teren u naselju Kongo

Teren je dimenzija $16 \times 28 \text{ m}^2$, oiv en je betonskom soklom i asfaltiran. Na terenu su vidne neravnine na kojima se zadržava kišnica. Razlog postojanja neravnina je neadekvatna priprema podloge (stisljivost posteljice, vrsta i debljina tampona). Od sportskih rekvizita postoje dvije konstrukcije za koš sa tablama. Teren nema zaštitnu ogradu i nije osvijetljen.

Otvoren sportski teren kod komunalnog preduzeća

Teren je dimenzija $20 \times 15 \text{ m}^2$, asfaltiran bez oiv enja betonskom soklom. Od sportskih rekvizita postoje dva koša i mala gola za mali fudbal. Teren nema zaštitnu ogradu i nije osvijetljen.

Otvoreni teren za basket u naselju Luke Ivaniševi a

Teren je nedefinisanih dimenzija, na lokaciji postoje ih naseljskih saobra ajnica. Od sportskih rekvizita postoji samo konstrukcija za koš.

Mjesna zajednica Bajice

Na predmetnoj lokaciji ne postoji nikakav sportski teren, ve prostor predstavlja dvorište škole, odnosno nekultivisan prostor obrastao niskim rastinjem.

Sportski objekti u sastavu državnih institucija

Otvoreni sportski teren u dvorištu Zavoda za zaštitu spomenika

Teren je dimenzija $12,8 \times 38,5 \text{ m}^2$, betoniran i premazan masnom bojom, koja je u lošem stanju. Od sportskih rekvizita postoji jedan koš i dva gola za mali fudbal bez mrežica. Teren nije ograđen zaštitnom ogradom i nije osvijetljen.

Otvoreni sportski teniski teren u dvorištu Nacionalne biblioteke "ur e Crnojević"

Teniski teren je sa asfaltnom podlogom, koja se nalazi u jako lošem stanju. Teren je ograđen i ogradom dimenzija $28 \times 16 \text{ m}^2$, a samo tenisko igralište je dimenzija $23,77 \times 10,97 \text{ m}^2$. Teren nema adekvatno osvjetljenje i nije oivičen betonskom soklom.

JU "Lov en Be i i" (Nacionalni park Lov en)

- Fudbalski stadion
- Poligon malih sportova (rukomet, košarka, mali fudbal)
- Dva otvorena teniska terena
- Sportska dvorana u izgradnji

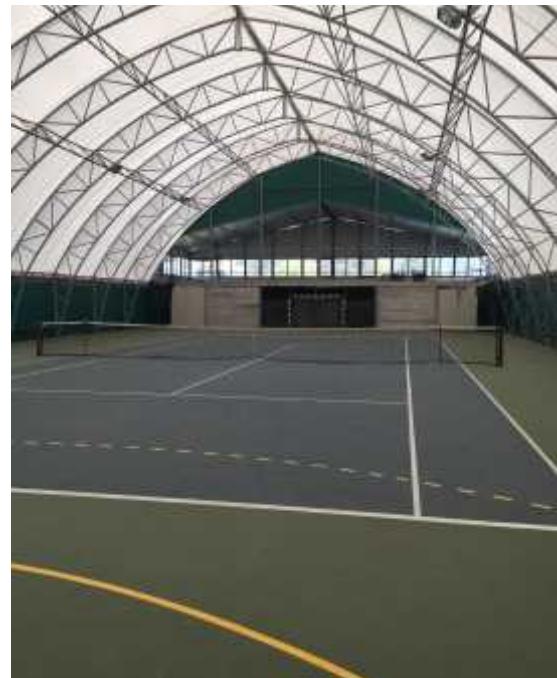

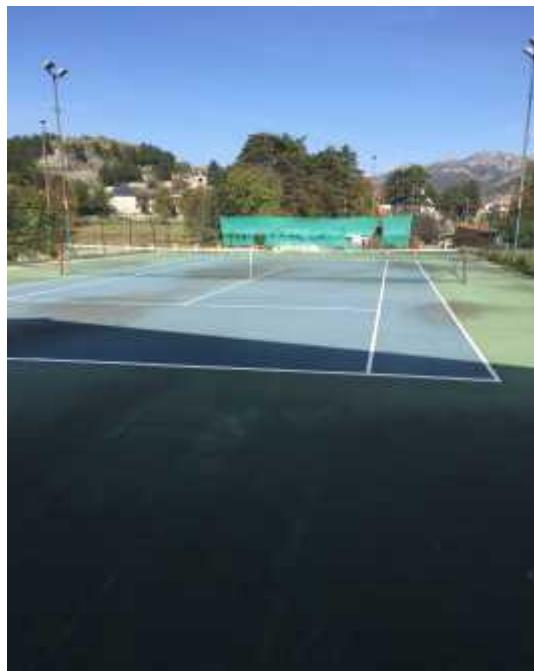
Sportski objekti pod privatnim vlasništvom

Na teritoriji Prijestonice Cetinje postoje sportski objekti koji su funkcionalni i kvalitetno se održavaju, a pod privatnim su vlasništvom. Me u njima treba pomenuti sljedeće:

U okviru D.O.O “Orlov krš”

- Dvije balon sale
- Balon I - mali fudbal (vještačka trava)
- Balon II- teren za tenis, rukomet, mali fudbal (tvrdna podloga)
- Otvoreni teren za tenis
- Otvoreni teren u izgradnji predviđen za rukomet, mali fudbal i tenis

MONITORING I EVALUACIJA

Monitoring je pravilje realizacije aktivnosti koje se sprovode u okviru Strategije razvoja sporta, a pod monitoringom se podrazumijeva pravilje koje se sprovodi u toku realizacije određenih aktivnosti iz Strategije, u pogledu kvaliteta i kvantiteta tih aktivnosti. Na osnovu tih pravila konstatovane se uspješnost određenih aktivnosti, potvrđene se nosioci aktivnosti, period implementacije i indikatori. Nakon monitoringa radi se evaluacija aktivnosti.

Evaluacija je procjenjivanje određene vrijednosti ili pojave po utvrđenom kriterijumu ili standardu. Evaluacija nije samo završna procjena nekog projekta ili programa, već može biti procjena u svim fazama planiranja i aktivnosti.

Monitoring i evaluacija Strategije za razvoj sporta ima sledeće ciljeve:

-) Procjena uspješnosti ostvarenja ciljeva u Strategiji
-) Pravilje efikasnosti sprovodenja definisanih aktivnosti u Strategiji
-) Obezbjediće učešće relevantnih aktera društva u realizaciji Strategije i njihovo transparentnosti.

Kako bi se pomenuti ciljevi ostvarili neophodno je postojanje kapaciteta na lokalnom nivou, preko kojih će se obezbijediti pravilje, monitoring i evaluacija uspješnosti realizacije Strategije na lokalnom nivou. Tim koji je radio na izradi Strategije, a time ga četiri lica zaposlena u Sekretarijatu za kulturu, sport i mlade Prijestonice, bili su Tim za pravilje uspješnosti implementacije Strategije na lokalnom nivou.

PLAN ETVOROGODIŠNJE STRATEGIJE RAZVOJA SPORTA

STRATEŠKI CILJ 1: INSTITUCIONALNO JA ANJE MEHANIZAMA ZA RAZVOJ SPORTA

Aktivnosti	Mjere	Nadležni organ /institucija	Rok	Indikatori
1.1 Promovisanje značaja sportskog djelovanja i aktivnosti, kroz kontinuiranu koordinaciju i saradnju Ministarstva sporta, Sekretarijata za kulturu, sport i mlade i vaspitno obrazovnih ustanova	1.1.1 Sprove enje savjetodavno-ekspertskih radionica u osnovnim i srednjim školama fakultetskim jedinicama o značaju, na inima i mogu nostima bavljenja sportom.	Sekretarijat za kulturu, sport i mlade, sportske organizacije, relevantni subjekti	2019-2021. godine	Sprovedene radionice stručno-savjetodavnog karaktera u osnovnim, srednjim školama, svim fakultetima na području Prijestonice Cetinje

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE NA INA I SISTEMA FINASIRANJA SPORTA

Aktivnosti	Mjere	Nadležni organ institucija	Rok	Indikatori
2. 1 Unapređenje sistema finansiranja sporta	2.1.1 Izrada i donošenje Pravilnika o sufinansiranju sporta u Prijestonici Cetinje. 2.2.1 Izrađen Pravilnik o utvrđivanju kriterijuma za sufinansiranje aktivnosti sportskih klubova u Prijestonici Cetinje	Sekretarijat za kulturu, sport i mlade Prijestonice	2019.godina	Donijet akt kojima će se precizirati visina i uslovi raspodjele sredstava za sport iz Budžeta Prijestonice.

STRATEŠKI CILJ 3: POBOLJŠANJE OPŠTIH KAPACITETA SPORTSKE INFRASTRUKTURE U PRIJESTONICI CETINJE (IZGRADNJA NOVIH MODERNIH SPORTSKIH OBJEKATA , ADAPTACIJA I SANCIJA POSTOJE IH.)

Aktivnosti	Mjere	Nadležni organ institucija	Rok	Indikatori
3.1 U toku izgradnja Fudbalskog stadiona. -Grubi gra evinski radovi (armirani, betonski radovi)	3.1.1 Sprovedla se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijedila se potrebna dokumentacija, shodno dinamici predvi enoj planom izgradnje stadiona. Izvršeno je izvo enje grubih gra evinskih radova . Sprovoditi dalju zakonom propisanu proceduru, kao i izvo enje radova, shodno planu izgradnje.	Vlada Crne Gore, lokalna samouprava, Fudbalski savez Crne Gore	2019-2021. godine	Izgra en savremni fudbalski stadion, po standardima svjetske fudbalske federacije FIFA i Evropske fudbalske federacije UEFA.

<p>3.2 Izgradnja novog stadiona za atletiku (stadion sa osam atletskih staza i prate im sadržajima (svla ionice, kancelarije, prostor uslužnih djelatnosti)</p> <p>Faza I :Sportski teren sa atletskim stazama</p> <p>Faza II: Prate i sadržaji i parterni ure enje terena</p>	<p>3.2.1 Sproveš e se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti neophodna dokumentacija i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Izrada idejnog rješenja putem konkursa -Upu en zahtjev prema Ministarstvu održivog razvoja i turizma - Izrada glavnog projekta - Izbor izvo a a i nadzor - Prijava gra enja -Izgrdnja 	<p>Lokalna samouprava, Vlada Crne Gore Atletski savez Crne Gore, donatori.</p>	<p>2019-2021. godine</p>	<p>Izgra en stadion za atletiku sa svim prate im sadržajima.</p>

3.3 Izgradnja nove sportske sale, za održavanje asova fizi kog vaspitanja u osnovnoj školi "Lovenski partizanski odred" -prostor za vježbanje -prostor za nastavna sredstva -kabinet nastavnika -sanitarni blok - svla ionice	3.3.1 Sprovedi svu neophodnu zakonom propisanu regulativu, obezbijediti neophodnu dokumentaciju, sprovesti radnje zarad izvršenja izvoenja radova u skladu sa postavljenom i predvidjenom dinamikom. -Izrada idejnog rješenja putem konkursa -Uputen zahtjev prema Ministarstvu održivog razvoja i turizma - Izrada i revizija glavnog projekta - Izbor izvočača nadzor - Prijava graenja	Vlada Crne Gore, Lokalna samouprava, donatori	2019-2021. godine.	Izgrađena sala za fizičko vaspitanje u OŠ "LPO".
---	--	---	--------------------	--

3.4 Izgradnja nove multifunkcionalne sportske dvorane na Poligonu malih sportova (kapaciteta 2.500 gledalaca)	3.4.1 Sproveše se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti dokumentacija i izvršiti izvoenje radova u skladu sa planiranim i predvirenom dinamikom za stavljanje u funkciju istog.	Lokalna samouprava, relevantni subjekti, donatori	2019-2021. godine.	Izgrađena nova multifunkcionalna sportska dvorana.
3.5 Izgradnja novog otvorenog terena za male sportove u dvorištu Osnovne škole "Lovenski partizanski odred" u Bajicama	3.5.1 Sprovesti se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti neophodna dokumentacija i izvršiti izvoenje radova u skladu sa planiranim dinamikom.	Osnovna škola "Lovenski partizanski odred" lokalna samouprava, donatori.	2019-2021. godine.	Izgrađen teren za male sportove u dvorište Osnovne škole "Lovenski partizanski odred" u Bajicama.

3.6 Adaptacija sale za fizičko vaspitanje u OŠ "Njegoš" (postavljanje novog parketa)	3.6.1 Obezbijedi se sva neophodna dokumentacija i sprovesti procedura, izvršiti predmjer i predražun radova za adaptaciju. Izvođenje radova adaptacije.	Osnovna škola "Njegoš", donatori.	2019-2020. godine.	Adaptacija sale za fizičko vaspitanje
3.7 Adaptacija sportske sale Srednje stručne škole (obnavljanje kompletnog enterijera sale, kao i nabavka novih rekvizita neophodnih za izvođenje asova fizičkog vaspitanja).	3.7.1 Sprovešte se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti neophodna dokumentacija i izvršiti izvođenje radova adaptacije.	Srednja stručna škola, lokalna samouprava. relevantni subjekti, donatori.	2019-2020. godine.	Adaptirana Sala za fizičko vaspitanje u Srednjoj stručnoj školi.
3.8. Adaptacija otvorenog terena u JU "Gimnazija"	3.8.1 Sprovesti svu neophodnu dokumentaciju i izvršiti predmjer i predražun radova i sanaciju radova.	JU Gimnazija, lokalna samouprava, relevantni subjekti, donatori.	2019-2021. godine.	Adaptacija otvorenog terena u dvorištu JU Gimnazija

3.9 Adaptacija otvorenog terena u naselju Kongo	3.9.1 Sproveš e se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti neophodna dokumentaci- ja i izvršiti adaptacija radova u skladu sa postavljenim planom i predvi enom dinamikom stavljanja u funkciju istog.	Lokalna samouprava, donatori.	2019-2021. godine.	Adaptacija otvorenog terena u naselju Kongo.
3.10 Adaptacija sportskog terena u dvorištu bivšeg Austro-ugarskog poslanstva.	3.10.1 Sproveš e se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti neophodnu dokumentacij u i izvršiti radovi adaptacije u skladu sa planiranom i predvi enom dinamikom.	Sve nadležne institucije i ustanove, donatori.	2019-2021. godine.	Adaptacija sportskog terena u dvorištu Austro- ugarskog poslanstva

3.11 Adaptacija otvorenog sportskog terena - naselje Golubarnik	3.11.1 Sprovešće se sva neophodna zakonom propisana regulativa i izvršiti adaptacija radova sportskog terena,a u skladu sa planiranom dinamikom za stavljanje u funkciju istog.	Lokalna samouprava, donatori	2019-2021. godine	Adaptacija sportskog terena
3.12 Sanacija krova sportske dvorane d.o.o "Sportski centar" Cetinje	3.12.1 Sprovešće se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti dokumentacija i izvršiti predmjer i predraun radova, kao i druga procedura i postupak izvoenja radova na sanaciju krova,a u skladu sa planiranom	DOO "Sportski centar" Cetinje, donatori.	2019-2020. godine.	Saniran krov d.o.o "Sportski centar" Cetinje.

	dinamikom.			
3.13 Izgradnja trim staze u odre enim lokacijama grada	3.13.1 Sprovešće se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti potrebna dokumentacija i izvršiti izvođenje radova u skladu sa postavljenim planom, stavljanje u funkciju istog.	Civilni sektor, lokalna samouprava, donatori.	2019-2021. godine.	Izgradnja trim staza.
3.14 Lociranje i instaliranje street workout vježbališta.	3.14.1 Sprovešće se sva neophodna zakonom propisana regulativa, obezbijediti dokumentacija i sprovesti procedura za instaliranje vježbališta u skladu sa planom i predviđenom dinamikom stavljanja u funkciju istog.	Civilni sektor, lokalna samouprava, donator.	2019-2021. godine.	Postavljena street workout vježbališta.

STRATEŠKI CILJ 4. PODRŠKA RAZVOJU SPORTISTA NA PUTU DO VRHUNSKIH REZULTATA

Aktivnosti	Mjere	Nadležni organ	Rok	Indikatori
4.1 Poboljšanje sistema pranja razvoja sportista i sportistkinja posebno kod mlađih kategorija.	4.1.1 Organizovanje i kreiranje posebnih programa koji imaju za cilj efikasnu tranziciju mlađih kategorija. 4.1.2 Podsticanje saradnje sportskih klubova sa školama (sportsko društva) posebno u oblasti ranog prepoznavanja talenata.	Lokalna samouprava, Sportski savezi, Sportski klubovi, drugi relevantni subjekti.	2019-2021. godina.	Broj profesionalnih sportista u bazi podataka.
4.2 Povećanje ulaganja u razvoj sporta mlađih kategorija, radi stvaranja široke osnove, kao predstavnik za razvoj vrhunskog sporta.	4.2.1 Kreiranje posebnih mjeru za podsticanje većeg učešća djevojčica i žena u vrhunskom sportu.	Lokalna samouprava, Sportski savez, Sportski klubovi, drugi relevantni subjekti.	2019-2021. godine.	Kreiran model podrške za juniore i kadete. Sprovedena analiza i kreirane su mjeru za povećanje učešća žena u sportu.

STRATEŠKI CILJ 5. PODIZANJE KAPACITETA STRUČNOG RADA U OBLASTI VRHUNSKOG SPORTA.

Aktivnosti	Mjere	Nadležni organ	Rok	Indikatori
5.Razvijanje sistema podrške za unapređenje i pravljenje ljudskih resursa u vrhunskom sportu na teritoriji Prijestonice Cetinje.	5.1 Kreiranje evidencije licenciranih trenera u vrhunskom kvalitetnom sportu na teritoriji Prijestonice Cetinje.	Lokalna samouprava, Sportski savezi, sportski klubovi.	2019-2021. godine.	Status profesionalnih zvanja i efikasnost ljudskih resursa.
	5.1.2 Organizovanje godišnjih skupova i konferencija.	Lokalna samouprava, relevantni subjekti.	2019-2020. godine.	Broj održanih godišnjih skupova i konferencija.
	5.1.3 Kreiranje sistema nadzora i kontrole sportskih klubova i sportskih škola u pogledu angažmana nestručnog kadra.	Lokalna samouprava, relevantni subjekti.	2019-2021. godine.	Formirano tijelo za pravlenje i kontrolu sportskih klubova i sportskih škola.

STRATEŠKI CILJ 6. UNAPREĐENJE U EŠ A SPORTISTA OSOBA SA INVALIDITETOM U PRIJESTONICI CETINJE U VRHUNSKOM SPORTU

Aktivnosti	Mjere	Nadležni organ	Rok	Indikatori
6. Podsticanje značajnog uključivanja lokalne samouprave u finansiranje i realizaciju programskih aktivnosti sporta osoba sa invaliditetom.	6.1 Obezbijedivanje prilaza svim sportskim objektima. 6.1.2 Izrada prioriteta i preporuka za finansiranje sporta osoba sa invaliditetom.	Lokalna samouprava, donatori.	2019 -2021. godine.	Obezbijedjeni prilazi osobama sa invaliditetom. Izrađeni prioriteti za finansiranje sporta osoba sa invaliditetom.
6.1 Unapređenje uslova za razvoj sportista sa invaliditetom za učešće i postizanje rezultata u kvalitetnom i vrhunskom sportu.	6.1.3 Stručno usavršavanje ljudskih resursa koji se bave realizacijom programa. 6.1.4 Plansko održavanje i adaptiranje postojeće sportske infrastrukture.	Lokalna samouprava, relevantni subjekti.	2019-2020. godine.	Broj stručno usavršenih lica za planiranje i realizaciju programa. Izrađeni planovi za održavanje.

<p>6.2 Njegovanje kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod osoba sa invaliditetom.</p>	<p>6.2.1 Uključivanje svih relevantnih subjekata u sportu za osobe sa invaliditetom na lokalnu promociju njegovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti na sportskim terenima i pored njih uz medijsko pranje.</p>	<p>Lokalna samouprava, civilni sektor i drugi relevantni subjekti.</p>	<p>2019-2020. godine.</p>	<p>Broj uključenih relevantnih subjekata u sistemu sporta u promociji navedenih vrijednosti.</p>
---	--	--	---------------------------	--

